

PRIHODNOST ALTERNATIVNIH GORIV

Razvojne politike Javni potniški promet Logistika

Sreda, 26. maj 2021 od 13.00 ure do 15.30 Spletna platforma Webex

SPOROČILO ZA JAVNOST

POSVET: PRIHODNOST ALTERNATIVNIH GORIV

V sredo, 26. 5. 2021 je potekal spletni posvet "PRIHODNOST ALTERNATIVNIH GORIV Razvojne politike, Javni potniški promet, Logistika" v organizaciji GIZ ACS in BSC, d.o.o., Kranj. Na dogodku so svoje poglede na trenutno stanje in prihodnost uporabe alternativnih goriv predstavili Milena Černilogar-Radež iz Ministrstva za infrastrukturo RS, Nikolaj Grgurevič iz Ministrstva za okolje in prostor RS, Silvester Vučak iz DPD d.o.o., Mateja Kukovec iz ZUM d.o.o. in Iztok Štrukelj iz podjetja Arriva d.o.o.

Dogodek se je začel s predstavitvijo evropskih projektov e-MOPOLI in e-SMART.

Interreg Alpine space projekt e-SMART naslavlja izzive poenotenja politik pri spodbujanju električne mobilnosti v segmentu logistike zadnjega kilometra, javnega cestnega potniškega prometa, razvoja pametnih sistemov distribucije električne energije in potreb po uvedbi digitalnih rešitev za izboljšanje načrtovanja politik za izvedbo koncepta pametnih mest na območju evropske alpske regije. Z vzpostavitvijo t. i. živih laboratorijev, ki združujejo strokovnjake na regionalni ravni Italije, Nemčije, Avstrije, Francije in Slovenije ter jih povezujejo v transnacionalni živi laboratorij, projekt omogoča izmenjavo znanj in dobrih praks s področja električne mobilnosti. Eden od rezultatov sodelovanja bodo operativni načrti za izvajanje praktičnih regionalnih rešitev. Projekt e-SMART podpira razvoj modela podatkovnih platform za integracijo podatkov različnih ponudnikov podatkov povezanih z mobilnostjo in distribucijo električne energije, namenjen uporabi javne uprave. Projekt je financiran iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Sodelovanje RRA Gorenjske, BSC Kranj z Ministrstvom za infrastrukturo RS v transnacionalnem projektu e-MOPOLI, ki je sofinanciran s strani ESRR sredstev, programa Interreg Europe je prispevalo k pripravi predlogov za ukrepe spodbujanja mobilnosti na alternativne vire goriv za Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2021-2027. Za razliko z edinim obstoječim ukrepom za spodbujanje električne mobilnosti v sedanjem Operativnem programu, so predlogi spodbud in investicij zajeti v 8 predlaganih ukrepih, ki med drugimi naslavlajo spodbude za uvajanje vozil na alternativne vire goriv, infrastrukturo, poenostavitev administrativnih postopkov, spodbujanje raziskav in razvoja v gospodarstvu. Ministrstvo se je uradno zavezalo k preučitvi predlogov za umestitev v Operativni program februarja 2021. Na včerajšnjem dogodku Prihodnost alternativnih goriv so bile predstavljene politike, ki so že predvidene za umestitev v OP EKP 2021-2027 in se navezujejo na spodbujanje mobilnosti na alternativne vire goriv.

Milena Černilogar Radež, vodja sektorja za trajnostno mobilnost in prometno politiko pri Ministrstvu za infrastrukturo RS, je predstavila napredek pri pripravi operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike 2021-2027, zlasti katere ukrepe se lahko pričakuje za področju alternativnih virov goriv (AVG), ki je že usklajen med resorji in bil posredovan Organu upravljanja, ki je zadolžen za usklajevanje projektov z evropskimi skladi. Ukrepi na področju alternativnih goriv, ki jih vključuje prihajajoči operativni načrt so razpis za spodbujanje vzpostavitve infrastrukture za alternativna goriva v prometu, kjer je predvidenih 5,75 mio EUR nepovratnih sredstev za 145 polnilnih mest (e-polnilnice H&O ter CNG in LNG), spodbude za proizvodnjo naprednih biogoriv, spodbude za infrastrukturo za alternativna goriva in spodbude za uporabo alternativnih goriv v mestih (vozila JPP in polnilna infrastruktura v javni lasti).

Vodja sektorja za okolje in podnebne spremembe pri Ministrstvu za okolje in prostor RS, Nikolaj Grgurevič je predstavil prihajajoče ukrepe MOP na področju zelene mobilnosti, kot so sofinanciranje nakupa novih vozil za izvajanje javnega mestnega in medkrajevnega potniškega prometa, za prevoz potnikov in njihove prtljage, in sicer novih vozil za cestni promet na električni pogon ali na vodik, kot so kombiji, minibusi in cestni turistični vlaki. Upravičenci do nepovratne finančne spodbude za nakup novih vozil za izvajanje potniškega prometa bodo občine, ki imajo sprejet občinski proračun z vključeno postavko nakupa predmetnih vozil oziroma sprejet načrt razvojnih programov s finančno konstrukcijo za naložbo, ki je predmet sofinanciranja. Ukrep bo izvajal EKO sklad na podlagi pogodbe z MOP in javnega poziva.

V programu je prav tako predviden ukrep »Spodbujanje izgradnje infrastrukture za alternativna goriva in nakupa vozil na alternativna goriva«, na voljo bi naj bilo 11,08 mio EUR. Sredstva so namenjena spodbujanju izgradnje infrastrukture za alternativna goriva in nakupa vozil in plovil na alternativni pogon. Sofinanciral se bo nakup vozil, plovil in prevoznih sredstev, ki za pogon uporabljajo elektriko, vodik ter druga alternativna goriva in izgradnja polnilne ter druge infrastrukture, ki je nujna za delovanje teh vozil, plovil in prevoznih sredstev.

Pogled na alternativa v praksi so podali tudi predstavniki gospodarstva.

Predstavniki dostavnega podjetja DPD, Silvester Vučak, je izpostavil, da se v družbi aktivno ukvarjajo z vse večjo uporabo vozil na alternativna pogonska sredstva, prav tako pa želijo povečati uporabo dostavnih koles in z uporabo prevzemnih mest zmanjšati število vozil v mestnih središčih. V načrtu imajo vzpostavitev dostavnega depoja, ki bo omogočil brezogljivo dostavo v centru Ljubljane.

Z področjem zelene logistike zadnjega kilometra se ukvarja tudi podjetje ZUM d.o.o., v okviru projekta Life Care4Climate, katerega namen je pregled rešitev za horizontalno uvajanje načel zelene logistike v različne politike na državni in lokalni ravni, izvajanje dveh pilotnih projektov za upravljanje mestne logistike v Novi Gorici in Piranu. Mateja Kukovec je poudarila, da je za učinkovito ekološko optimizacijo mestne logistike nujen umik pretežnega deleža tovarnega prometa s cest, razvoj multimodalnih vozlišč, učinkovito upravljanje mestne logistike in uvajanje novih tehnologij, inovacij in alternativnih pogonskih goriv.

V luči javnega potniškega prometa je pogled na alternativna goriva predstavil Iztok Štrukelj iz podjetja Arriva d.o.o., ki že od leta 2015 načrtuje razogljčenje svoje flote vozil. Izpostavil je več glavnih izzivov, s katerimi se srečujejo na področju alternativnih pogonskih sredstev. Zelo pomemben izziv so zmožnosti omrežja in celotne infrastrukture, zlasti ko potrebujejo priključno moč večjo od 50 kWh. Nadgradnja le-te pa je običajno povezana z dolgotrajnimi administrativnimi postopki. Nadgradnje pogosto niso izvedljive v razumnih rokih. Težave nastajajo tudi na področju financiranja, saj kljub dolgoročnim prihrankom z uporabo električnih vozil, le-ta predstavljajo zelo veliko začetno investicijo v primerjavi z vozili z motorjem na notranje izgorevanje. Iz tega razloga je nujno, da država in EU omogočita olajšave za nakup okolju prijaznih vozil.

Tekom celotnega dogodka in vseh predstavitev je prevladovala misel, da so alternativna goriva nujen del celostne strategije varovanja okolja, saj predstavljajo izpusti, ki jih ustvarjajo vozila na klasična pogonska sredstva, pomemben del emisij toplogrednih plinov. Vsi govorci so poudarili, da moramo postati bolj ambiciozni pri nakupih vozil na alternativne vire goriv, vzpostavitvi polnilne infrastrukture in infrastrukture za pridobivanje alternativnih goriv. Še vedno se soočamo z veliko potrebo po sofinanciranju nakupov prevoznih sredstev in polnilne infrastrukture na alternativna goriva s strani tako državnih, kot tudi evropskih sredstev, saj lahko le tako zagotovimo celovite spremembe na področju varovanja okolja s strani prometa. Za uspešno soočanje s to problematiko je zahtevano sodelovanje celotne družbe, od države, preko gospodarstva kot tudi vsakega posameznika, ki se na dnevni ravni odloča med različnimi sredstvi mobilnosti.

Tanja Mohorič,

Direktorica GIZ ACS

Ljubljana, 26. maj 2021